

AAT-001-0012150

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Sanskrit : Paper-IV(B)

(Elective-1) (Panchtantra – Mitrabhed)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0012150

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચન/Instruction :

દરેક પ્રશ્નના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ લખવાના રહેશે.

Write answer of **all** questions in main answer sheet.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરમાં ચાર વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને ૨૦
લખો :

1 Select **one** answer out of **four** options and write : 20

(૧) પંચતંત્રના રચયિતા કોણ છે ?

(1) Who is an author of Panchatantra ?

(A) સોમદેવ

(B) વિષ્ણુ શર્મા

(C) નારાયણ ભટ્ટ

(D) સુદર્શન

(૨) પંચતંત્રમાં લેખકની શૈલી કયા પ્રકારની છે ?

(2) Which type of style adopted by its author ?

(A) ગૌડી

(B) પાંચાલી

(C) ભાગધી

(D) વૈદર્ભી

(૩) પંચતંત્ર કયા પ્રકારનો ગ્રંથ છે ?

(3) Which type of form of the work Panchtantra is ?

- (A) છંદશાસ્ત્ર
- (B) વ્યાકરણશાસ્ત્ર
- (C) વ્યવહારશાસ્ત્ર
- (D) અલંકારશાસ્ત્ર

(૪) ‘ગોમાયુ’ નામ કોનું છે ?

(4) Whose name is Gomayu ?

- (A) વાંદરાનું
- (B) બળદનું
- (C) સિંહનું
- (D) શિયાળનું

(૫) ગોરંભનું અપમાન કોણે કર્યું ?

(5) Who disrespected Gorambh ?

- (A) દંતિલે
- (B) રાજાએ
- (C) સૈનિકે
- (D) દ્વારપાળે

(૬) પંચતંત્રને આધારે નારાયણભટ્ટે કયા ગ્રંથની રચના કરી ?

(6) On the bases of Panchtantra which book Narayana Bhatt had written ?

- (A) જાતકકથા
- (B) હિતોપદેશ
- (C) બૃહત્કથા
- (D) કથાસરિત્સાગર

(6) 'દંતિલ' કોનું નામ છે ?

(7) Whose name is Dantil ?

- (A) રાજાનું
- (B) જુગારીનું
- (C) નોકરનું
- (D) વેપારીનું

(૮) સુવર્ણનો હાર કોણે સાપના દરમાં નાખી દીધો ?

(8) Who put the golden necklace into the hole of snake ?

- (A) કાગડીએ
- (B) શિયાળે
- (C) રાજાના રક્ષકોએ
- (D) કાગડાએ

(૯) 'વાયસ' એટલે શું ?

(9) What is meant by Vayas ?

- (A) દેડકો
- (B) કાગડો
- (C) શિયાળ
- (D) વાનર

(૧૦) 'કીલ' એટલે શું ?

(10) What is the meaning of 'કીલ' ?

- (A) ખીલો
- (B) વૃક્ષ
- (C) થાંભલો
- (D) લાકડું

(૧૧) પંચતંત્રના પહેલા તંત્ર (વિભાગ)નું નામ શું છે ?

(11) What is the name of the first portion of Panchtantra ?

- (A) મિત્રપ્રાપ્તિ
- (B) કાકોલૂકીય
- (C) મિત્રભેદ
- (D) લબ્ધપ્રણાશ

(૧૨) વિષ્ણુશર્મા કયા નગરમાં રહેતા હતા ?

(12) In which town Vishnusharma was lived ?

(A) મહિલારોધ્ય

(B) મથુરા

(C) દિલ્હી

(D) અમદાવાદ

(૧૩) પંચતંત્રમાં કયા રાજાના ત્રણ પુત્રોને નીતિનિપુણ કરવાની વાત છે ?

(13) Name the King whose story is regarding to make King's three sons to empower in political science ?

(A) વિષ્ણુશર્મા

(B) સોમદેવ

(C) અમરશક્તિ

(D) વિષ્ણુકીર્તિ

(૧૪) પંચતંત્રમાં મુખ્યત્વે કોને લગતી કથાઓ આપવામાં આવી છે ?

(14) In Panchtantra mainly about which characters stories are written ?

(A) પશુ-પક્ષીઓ

(B) દેવો

(C) અપ્સરાઓ

(D) મનુષ્યો

(૧૫) પંચતંત્ર કુલ કેટલા ભાગમાં વહેંચાયેલું છે ?

(15) Panchtantra which is divided into how many portions ?

(A) બે

(B) ત્રણ

(C) ચાર

(D) પાંચ

(૧૬) મન્દવિસર્પિણીના મૃત્યુનું નિમિત્ત કોણ બન્યું ?

(16) Who become the cause of the death of મન્દવિસર્પિણી ?

- (A) શિયાળ
- (B) કાગડો
- (C) માંકડ
- (D) પાંચ

(૧૭) કકુદ્દ્રુમે રાજા બનીને સિંહને કયું પદ આપ્યું ?

(17) After becoming the King which place Kakuddruma had given to the lion ?

- (A) નોકર
- (B) અમાત્ય
- (C) દ્વારપાળ
- (D) શય્યાપાલક

(૧૮) મદોત્કટ સિંહને કોણે ઘાયલ કર્યો ?

(18) Who made injured the lion Madotkata ?

- (A) શિયાળ
- (B) ગજરાજ
- (C) ઊંટ
- (D) વરુ

(૧૯) કકુદ્દ્રુમે શય્યાપાલક તરીકે કોની નિયુક્તિ કરી ?

(19) Whom Kakuddrum appointed as શય્યાપાલક ?

- (A) સિંહ
- (B) બાઘ
- (C) વરુ
- (D) કાગડો

(૨૦) 'મલ્કુળ' નો અર્થ શો થાય ?

(20) What is the meaning of મલ્કુળ ?

- (A) કાગડો
- (B) કરચલો
- (C) માંકડ
- (D) વાનર

- ૨ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. ૧૦
- 2 Write a critical note on the origin and development of the Fable – literature. 10

અથવા / OR

- ૨ પચ્ચતન્ત્રમ્નો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. ૧૦
- 2 Give brief introduction of પચ્ચતન્ત્રમ્. 10

- ૩ પંડિત વિષ્ણુશર્માના જીવન, સમય અને કવન વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૦
- 3 Write a detailed note on પંડિત વિષ્ણુશર્મા's life, time and literary works. 10

અથવા / OR

- ૩ ભારતીય પ્રાણીકથા સાહિત્યમાં પંડિત વિષ્ણુશર્માના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦
- 3 Evaluate the contribution of પંડિત વિષ્ણુશર્મા to Indian Fable – literature. 10

- ૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો : ૮
- 4 (A) Translate any **two** of the following passages : 8

(૧) અસ્તિ કસ્મિંશ્ચિત્પ્રદેશે મહાન્યગ્રોધપાદપઃ । તત્ર વાયસ દમ્પતી પ્રતિવસતઃ સ્મ । અથ તયોઃ પ્રસવકાલે વૃક્ષવિવરા ન્નિષ્ક્રમ્ય કૃષ્ણસર્પઃ સદૈવ તદપત્યાનિ ભક્ષયતિ । તતસ્તૌ નિર્વેદાદન્યવૃક્ષમૂલનિવાસિનં પ્રિયસુહૃદં શૃગાલં ગત્વોચતુઃ – ‘ભદ્ર’, કિમેવંવિધે સજ્જાત આવયોઃ કર્તવ્યં ભવતિ । એવં તાવદ્ દુષ્ટાત્મા કૃષ્ણસર્પો વૃક્ષવિવરાન્નિગત્યા વયોર્બાલકાન્ ભક્ષયતિ । તત્કથ્યતાં તદ્રક્ષાર્થં કશ્ચિદુપાયઃ ।

(૨) અસ્તિ કસ્મિંશ્ચિદ્નપ્રદેશે નાનાજલચરસનાથં મહત્સરઃ । તત્ર ચ કૃતાશ્રયો બક એકો વૃદ્ધભાવમુપાગતો મત્સ્યા ન્યાપાદયિતુમસમર્થઃ । તતશ્ચ ક્ષુક્ષામકણ્ઠઃ સરસ્તીર ઉપવિષ્ટો મુક્તાફલપ્રકરસદૃશૈરશ્રુપ્રવાહૈર્ધ-રાતલમભિષિજ્વન્ રુરોદ । એકઃ કુલીરકો નાનાજલચરસમેતઃ સમેત્ય તસ્ય દુઃખેન દુઃખિતઃ સાદરમિદમૂચે – મામ, કિમઘ ત્વયા નાહારવૃત્તિરનુષ્ઠીયતે । કેવલમશ્રુપૂર્ણનેત્રાભ્યાં સનિઃ શ્વાસેન સ્થીયતે ।

(३) कस्मिंश्चिद्वनप्रदेशे चण्डरवो नाम शृगालः प्रतिवसति स्म । स कदाचित्क्षुधाविष्टो जिह्वालौल्यान्नगरान्तरे प्रविष्टः । अथ तं नगरवासिनः सारमेया अवलोक्य सर्वतः शब्दायमानाः परिधाव्य तीक्ष्णदंष्ट्रा-ग्रैर्भक्षितुमारब्धाः । सोऽपि तैर्भक्ष्यमाणः प्राणभयात्प्रत्यासन्न रजकगृहं प्रविष्टः । तत्र च नीलीरसपरिपूर्णं महाभाण्डं सज्जीकृतं मासीत् । तत्र सारमेयैश्चक्रान्तो भाण्डमध्ये पतितः । अथ यावेन्निष्क्रान्तस्तावन्नीलीवर्णः सज्जातः ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભસહિત સમજાવો : ૮

(B) Explain with reference to context any **two** of the following : 8

- (१) अतो न शब्दमात्राद् भेतव्यम् ।
- (२) राजामित्रं केन दृष्टं श्रुतं वा ।
- (३) यद् ग्रामान्ते वसेत्सर्पस्तस्य स्यात्प्राणसंशयः ।
- (४) अतो अहं ब्रवीमि – ‘यस्य बुद्धिर्बलं तस्य’ इति ।

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

5 Write short notes on any **two** of the following : 14

- (૧) દંતિલ અને ગોરંભની કથાનો સંદેશ.
- (1) The message of the story of दन्तिल-गोरम्भ.
- (२) बककर्कटयो कथा ।
- (३) सिंहशशक कथा ।
- (४) मन्दविसर्पिणी – मत्कुण कथा ।